

LATVIJAS ORNITOLOĢIJAS BIEDRĪBA

Reģ. Nr. 40008002230
Kalnciema iela 27, Rīga, LV-1046
tālr. 67221580, fakss 67799050
www.lob.lv

A.god. Z. Brinfeldei
SIA "Firma L4"
Reģ. nr. LV 40003236001
Jelgavas iela 90, Rīga
LV-1004

Rīga, 17.07.2009. Nr. LOB2009/093

Par SIA "Kūdras enerģija" plānotās darbības - kūdras ieguves lauku paplašināšanas atradnes "Aizkraukles (Aklais) purvs" teritorijā (zemes gabala kadastra numurs 3244 001 0016) iespējamo ietekmi uz savvaļas putnu populācijām, t.sk. īpaši aizsargājamām putnu sugām.

Atbildot uz Jūsu 17.06.2009 iesniegumu, informējam, ka eksperts – ornitologs Mārcis Tīrums ir izvērtējis Jūsu vēstulē minēto informāciju un tai pievienotos materiālus attiecībā uz plāniem paplašināt kūdras ieguves laukus Aizkraukles novadā. Pielikumā - eksperta M.Tīruma slēdziens.

Ar cieņu

Viesturs Ķerus

Valdes priekšsēdētājs

M.Tīrums
marcis@lob.lv

Eksperta M.Tīrums slēdziens par SIA "Kūdras enerģija" kūdras ieguves lauku paplašināšanu Aizkraukles novadā. Nekustamais īpašums „Aizkraukles kūdras purvs”, zemes gabala kadastra numurs 3244 001 0016.

Pamatojoties uz SIA "Firma L4" 2009.gada 17.jūnija iesniegumu Latvijas Ornitoloģijas biedrībai un tam pievienotajos materiālos iekļauto informāciju, Esmu izvērtējis Aizkraukles purva kūdras ieguves lauku paplašināšanas iespējamo ietekmi uz savvaļas putnu populācijām, t.sk. īpaši aizsargājamām putnu sugām un mikroliegumiem, kas izveidoti īpaši aizsargājamām putnu sugām.

Izvērtējot kūdras ieguves lauku paplašināšanas iespējamo ietekmi uz putniem, gan ligzdošanas, gan migrāciju laikā ņemti vērā šādi faktori:

1. Valsts un Eiropas Savienības nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju Natura 2000 un putnu mikroliegumu izvietojums;
2. Teritorijas atbilstība putniem nozīmīgo vietu (PNV) statusam, atbilstoši starptautiskās putnu aizsardzības organizācijas *Birdlife International* kritērijiem un apstiprināto Eiropas nozīmes teritoriju sarakstam un teritoriju robežām;
3. Atbilstība Latvijas Ornitoloģijas biedrības apstiprinātiem kritērijiem vietām, kurās nepieciešams maksimāli saglabāt dabiskus vai ekstensīvi apsaimniekotus biotopus (pagaidām oficiāli neaizsargātas teritorijas ar augstu nozīmi ligzdojošajiem vai migrējošajiem putniem – pļavas, pastāvīgie zālāji, purvi, migrējošo putnu koncentrācijas vietas gan migrācijas laikā, gan atpūtas un barošanās vietās).

Par pamatu slēdziena sagatavošanai izmantota informācija no kartēm, ko iesniedza atdzinuma pasūtītājs.

Plānotā kūdras izstrādes teritorija un tās apkārtnē apsekota dabā divas reizes. Apsekošana veikta 2009.gada 19.jūnijā laikā no plkst. 06.00 – 10.30 un 2009.gada 8.jūlijā no plkst. 08.00 līdz 12.00.

Ekspertīzes laikā dabā plānotajās kūdras ieguves platībās nav konstatētas Latvijas un Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās putnu sugas (iekļautas Putnu direktīvas¹ 1.pielikumā, tātad tādas sugas, kurām jāpiemēro īpaši dzīvotņu aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu to izdzīvošanu un vairošanos to izplatības areālā). Īpaši aizsargājamās putnu sugas Mazais ērglis *Aquila pomarina* un Zivjērglis *Pandion haliaetus* novēroti īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (turpmāk – ĪADT) dabas lieguma "Aizkraukles purvi un meži" teritorijā.

Atzinuma sagatavošanai papildus izvērtēti arī vēsturiskie dati no Latvijas ligzdojošo putnu atlanta uzskatēm laika periodā no 2000.gada līdz 2004.gadam.

4 km attālumā uz R no plānotajiem kūdras ieguves laukiem atrodas viens mikroliegums melnajam stārķim *Ciconia nigra*, 2,5 km attālumā uz R purva centrālajā daļā atrodas apdzīvota zivjērgļa ligzda. Uz dabas lieguma A robežas atrodas speciāli zivjērglim izveidota mākslīgā ligzdvieta (iepriekš zivjērglis šajā vietā ligzdojis). Ligzdvieta atrodas 700 m uz Z no plānotajiem kūdras ieguves laukiem. Ap šo ligzdvietu paredzēts veidot mikroliegumu, tas nozīmē, ka plānotie kūdras ieguves lauki atradīsies tikai 200 m no mikrolieguma robežas. Izvērtējot augstāk minēto, secināts, ka plānotā kūdras ieguves lauku paplašināšana neietekmēs iepriekš minēto putnu sugu ligzdošanas un barošanās sekmes.

ĪADT dabas lieguma "Aizkraukles purvi un meži" teritorijas DR stūris tieši robežojas ar plānotajiem kūdras izstrādes laukiem, kas var ietekmēt purva hidroloģisko režīmu. Ievērojot piesardzības principu, lai plānotā darbība neradītu tiešu ietekmi uz ĪADT, kūdras izstrādes laukus neveidot tuvāk par 50 m no dabas lieguma robežas. Starp dabas liegumu "Aizkraukles purvi un

¹ EK Padomes direktīva 79/409/EEK (Putnu direktīva)

meži” un plānoto kūdras ieguves teritoriju jāatstāj buferzona, kas nodrošinās esošo hidroloģisko režīmu dabas liegumā.

Kūdras ieguves lauki jāveido tā, lai netiktu izmainīts hidroloģiskais režīms dabas liegumā “Aizkraukles purvi un meži”.

Ievērojot augstākminēto prasību, plānotā darbība neatstās būtisku ietekmi uz Latvijas kopējo reto un īpaši aizsargājamo putnu sugu daudzveidību un skaitu, kas ligzdo un barojas pārejas un zemajos purvos.

Traucējums, kas netieši var ietekmēt savvaļas putnus, ir tehnikas un cilvēku klātbūtne kūdras ieguves laikā, kā arī hidroloģiskā režīma maiņa purvā un tā apkārtnē. Šie traucējumi var netieši ietekmēt putnu barošanās un ligzdošanas apstākļus ligzdošanas sezonā.

Slēdziens:

Plānotā kūdras ieguves lauku paplašināšana var netieši ietekmēt tuvumā esošo ĪADT dabas liegumu “Aizkraukles purvi un meži”. Ievērojot piesardzības principu starp ĪADT un plānotajiem kūdras ieguves laukiem jāatstāj buferzona vismaz 50 m platumā.

Putnu sugu skaits un sugu daudzveidība plānotajos kūdras ieguves laukos ir neliela. Īpaši aizsargājamās putnu sugas uzskaites laikā nav konstatētas, tādēļ nav paredzama būtiska ietekme uz putnu sugu kopējo īpatskaitu un daudzveidību Latvijā.

Kopumā no paredzētās darbības nav paredzēta nelabvēlīga ietekme uz savvaļas putnu populāciju t.sk. aizsargājamām putnu sugām.

Apkopojot iepriekš sacīto, kā arī ņemot vērā teritorijas statusu (atrodas ārpus valsts un ES nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kā arī putniem nozīmīgām vietām un), prognozējamo putnu faunas sastāvu (Latvijā bieži sastopamas ligzdojošas sugas ar lielām un stabilām populācijām), un nepieciešamību atbalstīt kūdras ieguves nozari, kur tas ir pieļaujams no dabas aizsardzības interešu viedokļa, uzskatu, ka nav pamata no savvaļas putnu aizsardzības viedokļa ierobežot plānoto kūdras ieguves lauku paplašināšanu Aizkraukles novada nekustamajā īpašumā „Aizkraukles kūdras purvs”.

Mārcis Tīrums

Latvijas Ornitoloģijas biedrība

Projektu vadītājs